

Pomorze
Zachodnie

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

**Zasady dotyczące wykazywania oraz monitorowania dochodów
związanych z realizacją projektów w ramach Regionalnego Programu
Operacyjnego**

Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Oś priorytetowa II Gospodarka niskoemisyjna

**Działanie 2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności
publicznej w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego**

RPZP.02.06.00-IZ.00-32-K02/18

Wersja 3.0

Szczecin październik 2017

Spis treści

Wykaz skrótów.....	3
Słownik pojęć.....	3
Rozdział 1 Podstawy prawne i zakres zastosowania.....	5
1.1 PODSTAWY PRAWNE.....	5
1.2 ZAKRES ZASTOSOWANIA	6
Rozdział 2 Charakterystyka dochodów w projekcie	6
2.1 DEFINICJA DOCHODU WYGENEROWANEGO W FAZIE INWESTYCYJNEJ ORAZ ZASADY JEGO WYKAZYWANIA W PROJEKCIE	6
2.2 DEFINICJA DOCHODU WYGENEROWANEGO W FAZIE OPERACYJNEJ	7
Rozdział 3 Charakterystyka projektów generujących dochód	8
3.1 WYŁĄCZENIE Z KATEGORII PROJEKTÓW GENERUJĄCYCH DOCHÓD WYNIKAJĄCE Z ART. 61 UST. 8 LIT. C	9
3.2 KATEGORIE PROJEKTÓW GENERUJĄCYCH DOCHÓD ORAZ METODY OKREŚLANIA WYSOKOŚCI DOFINANSOWANIA	10
3.2.1 METODA LUKI W FINANSOWANIU	11
3.2.2 METODA ZRYCZAŁTOWANYCH PROCENTOWYCH STAWEK DOCHODÓW OKREŚLONYCH W DANYM SEKTORZE LUB PODSEKTORZE	11
3.2.3 INFORMACJE DODATKOWE.....	12
Rozdział 4 Monitorowanie dochodu	13
4.1 MONITOROWANIE DOCHODU W PROJEKTACH, DLA KTÓRYCH NIE MOŻNA OKREŚLIĆ PRZYCHODÓW Z WYPRZEDZENIEM.....	14
4.1.1 KALKULACJA KOSZTÓW W PROJEKTACH, DLA KTÓRYCH NIE MOŻNA OKREŚLIĆ PRZYCHODÓW Z WYPRZEDZENIEM.....	15
4.1.2 METODYKA WYLICZENIA DOCHODU W PROJEKTACH, DLA KTÓRYCH NIE MOŻNA OKREŚLIĆ PRZYCHODÓW Z WYPRZEDZENIEM	16
4.1.3 ZASADY POSTĘPOWANIA Z DOCHODEM WYGENEROWANYM, W PROJEKTACH DLA KTÓRYCH NIE MOŻNA OKREŚLIĆ PRZYCHODÓW Z WYPRZEDZENIEM	16
4.2 ZMIANY DOCHODOWOŚCI PROJEKTÓW	16
4.2.1 WERYFIKACJA ZMIAN DOCHODOWOŚCI W PROJEKTACH GENERUJĄCYCH DOCHÓD.....	17
4.2.2 WERYFIKACJA ZMIAN DOCHODOWOŚCI W PROJEKTACH NIEGENERUJĄCYCH DOCHODU	17
Rozdział 5 Monitorowanie kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów generujących dochód.....	19
5.1 ZASADY I TRYB PONOWNEGO WYLICZANIA KWOTY DOFINANSOWANIA W PROJEKCIE.....	19
Załącznik nr 1 Tabela monitorowania dochodu w ramach projektów dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem	21

Wykaz skrótów

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

IZ RPO WZ - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

MŚP - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwo;

PZP - ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 t.j.);

RPO WZ - Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

SOOP - Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

US – Urząd Skarbowy;

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Słownik pojęć

Użyte w niniejszych *Zasadach* pojęcia oznaczają:

1. **beneficjent** – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego oraz podmiot, o którym mowa w art.63 rozporządzenia ogólnego;
2. **całkowity koszt projektu/inwestycji** - wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowalne w rozumieniu Wytycznych MRiF w zakresie kwalifikowalności wydatków ponoszone do momentu ukończenia realizacji projektu. Obejmuje m.in. nakłady inwestycyjne na realizację projektu, koszty ogólne oraz inne koszty nie mające charakteru pieniężnego, o których mowa w ww. wytycznych, których wartość ustalana jest na zasadach określonych w tych wytycznych. Całkowity koszt inwestycji powinien zawierać podatek VAT, niezależnie od tego, czy podlega on zwrotowi;
3. **całkowity koszt kwalifikowalny projektu/inwestycji (EC)** – wydatki kwalifikowalne w rozumieniu art. 65 rozporządzenia ogólnego oraz Wytycznych MRiF w zakresie kwalifikowalności wydatków ponoszone do momentu ukończenia realizacji projektu. Całkowity koszt kwalifikowalny jest brany pod uwagę przy określaniu, czy dany projekt podlega reżimowi prawnemu art. 61 rozporządzenia ogólnego, tj. czy może być uznany za projekt generujący dochód;
4. **Oszczędności kosztów operacyjnych (działalności)**: spadek poziomu kosztów operacyjnych związanych z funkcjonowaniem infrastruktury powstały wskutek realizacji projektu. Wartość oszczędności ustala się poprzez porównanie poziomu kosztów dla scenariusza „z projektem” oraz „bez projektu”. Zgodnie z art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 oszczędności kosztów operacyjnych traktuje się jako dochód projektu, chyba że są skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji operacyjnych.
5. **projekt** – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej, szczegółowo opisane w dokumentacji aplikacyjnej a w przypadku projektów pozakonkursowych wpisane do Wykazu projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu

- pozakonkursowego wraz z informacją o projekcie i podmiocie, który będzie wnioskodawcą, stanowiącego załącznik nr 5 do SOOP;
6. **projekt duży** – zgodnie z art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013 jest to projekt o całkowitym koszcie kwalifikowalnym przekraczającym 50 mln euro. Wyjątek stanowią projekty wskazane w art. 9 pkt 7) rozporządzenia nr 1303/2013, tj. objęte celem tematycznym nr 7 *Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej*, w ich przypadku próg kwotowy wynosi 75 mln euro całkowitych kosztów kwalifikowalnych;
 7. **projekt hybrydowy** – przedsięwzięcie realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, które polega na wspólnej realizacji projektu w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektu budowlanego lub wyposażeniu składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączonych z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem inwestycji za wynagrodzeniem. Do wyboru partnera prywatnego w celu realizacji projektu hybrydowego stosuje się odrębne przepisy;
 8. **przychód** – wpływy środków pieniężnych z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników za towary lub usługi zapewniane przez daną operację, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury, sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi. Przychodem nie są więc np. dotacje operacyjne i refundacje ulg ustawowych;
 9. **umowa/decyzja o dofinansowanie (umowa)** – umowa zawarta między IZ RPO WZ a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych/decyzja o dofinansowaniu podjęta przez IZ RPO WZ, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy wnioskodawcą jest Województwo Zachodniopomorskie;
 10. **wniosek o dofinansowanie (dokumentacja aplikacyjna)** – dokument, w którym zawarty jest opis projektu lub przedstawione w innej formie informacje na temat projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów, składany przez wnioskodawcę ubiegającego się o dofinansowanie na realizację projektu na formularzu określonym przez IZ RPO WZ; za integralną część wniosku o dofinansowanie uznaje się wszystkie jego załączniki;
 11. **wnioskodawca** – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;
 12. **wskaźnik „luki w finansowaniu”** - w przypadku projektów generujących dochód, dla których istnieje możliwość określenia przychodu z wyprzedzeniem, jest to ta część zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych na realizację projektu, która nie jest pokryta sumą zdyskontowanych dochodów z projektu. Wyraża się ją w procentach, w odniesieniu do wartości tych nakładów;
 13. **zryczałtowana procentowa stawka dochodów** – wskaźnik wyrażający stosunek zdyskontowanych dochodów (DNR) do zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych (DIC), w projekcie typowym dla danego sektora, podsektora lub typu, stosowany celem obliczenia poziomu dofinansowania dla projektu lub osi priorytetowej bądź działania.

Rozdział 1 Podstawy prawne i zakres zastosowania

1.1 Podstawy prawne

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.320 z dnia 2013.12.20, z późn. zm.), zwane dalej rozporządzeniem ogólnym;
2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U.UE.L.2014.138.5 z dnia 2014.05.13), zwane dalej rozporządzeniem delegowanym;
3. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1516 z dnia 10 czerwca 2015 r. ustanawiające na mocy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady, stawki zryczałtowane dla operacji finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w sektorze badań, Rozwoju i innowacji (Dz.U.UE.L.2015.239.65 z dnia 2015.09.15), zwane dalej „rozporządzeniem nr 2015/1516”
4. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U.UE.L.2014.187.1 z dnia 2014.06.26);
5. Ustawę z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 1460 t.j., ze zm.), zwaną dalej ustawą wdrożeniową;
6. Ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 t.j., ze zm.).

Ponadto, niniejsze Zasady są zgodne z następującymi dokumentami:

1. Wytyczne Ministerstwa Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego

oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 lipca 2017 r. (zwane dalej Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków);

2. Wytyczne Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 z dnia 17 lutego 2017 r. (zwane dalej Wytycznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych).

1.2 Zakres zastosowania

1. Przedmiotowy dokument określa zasady dotyczące wykazywania i monitorowania dochodów związanych z realizacją projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.
2. W treści niniejszych *Zasad* wskazano jednocześnie sposoby określania maksymalnej wysokości dofinansowania w oparciu o metodę luki w finansowaniu oraz metodę zryczałtowanych procentowych stawek dochodów mające zastosowanie do projektów generujących dochód, zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego.
3. W poniższych zapisach określono także kwestie monitorowania kosztów kwalifikowalnych w projektach spełniających kryteria art. 61 rozporządzenia ogólnego.
4. Niniejsze *Zasady* nie odnoszą się do projektów hybrydowych oraz projektów dużych.

Rozdział 2 Charakterystyka dochodów w projekcie

2.1 Definicja dochodu wygenerowanego w fazie inwestycyjnej oraz zasady jego wykazywania w projekcie

1. Dochód wygenerowany w fazie inwestycyjnej jest to dochód wygenerowany podczas realizacji projektu (do czasu ukończenia), który nie został wzięty pod uwagę w czasie jego zatwierdzenia, uzyskany wyłącznie w związku z jego wdrażaniem, niebędący wynikiem działalności operacyjnej projektu.
2. Do tego typu dochodu zalicza się przede wszystkim wpływy z tytułu sprzedaży, np. zdemontowanej stolarki okiennej w budynku przebudowanym ze środków RPO WZ, złomu powstałego z rozbiórki obiektów przebudowanych z funduszy RPO WZ, drewna z drzew i krzewów lub ziemi wykopanej w celu przygotowania terenu pod inwestycję finansowaną ze środków RPO WZ.
3. Za dochód nie uznaje się wadium wpłaconego przez podmiot ubiegający się o realizację zamówienia publicznego na podstawie ustawy PZP, zatrzymanego w przypadku wycofania oferty, kar umownych (w tym kar za odstąpienie od umowy i kar za opóźnienie), zatrzymanych kaucji zwrotnych (rozumianych jako sumy pieniężne złożone jako gwarancja dotrzymania zobowiązania), premii za otwarcie rachunku bankowego, gwarancji bankowych oraz ulg z tytułu terminowego odprowadzania składek do ZUS/US.
4. Dochód, o którym mowa w punkcie 1 oraz 2 należy wykazać nie później niż w momencie złożenia wniosku o płatność końcową. Dochód ten pomniejszają wydatki kwalifikowalne projektu.

5. W przypadku, gdy nie wszystkie koszty w ramach projektu są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie (z zastrzeżeniem sytuacji, gdy możliwe jest bezpośrednie przyporządkowanie) do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych wydatków projektu.
6. W przypadku, gdy dochód związany z projektem został osiągnięty przy współudziale kosztów ponoszonych poza projektem i możliwe jest określenie udziału kosztów realizacji projektu w osiągnięciu tego dochodu, należy pomniejszyć wydatki kwalifikowalne o ten udział.
7. Płatności otrzymane przez beneficjenta w przypadkach wskazanych w punkcie 3 nie pomniejszą wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.
8. Zapisów punktów 4-6 niniejszego podrozdziału 2.1 nie stosuje się do projektów:
 - 1) objętych zasadami pomocy publicznej,
 - 2) objętych kwotami ryczałtowymi lub stawkami jednostkowymi z zastrzeżeniem uwzględnienia dochodu ex ante,
 - 3) dla których łączne koszty kwalifikowalne nie przekraczają wyrażonej w zł równowartości **50 000 euro**, przeliczonej na zł zgodnie z kursem wymiany euro/zł, stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnioważonych walut obcych w złotych publikowanych przez Narodowy Bank Polski, z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. Miesięczny kurs eur/zł jest publikowany na stronie http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/arch_a.html w tabeli *Kursy średnioważone walut obcych w złotych (Tabela A)*.

2.2 Definicja dochodu wygenerowanego w fazie operacyjnej

1. **Dochód wygenerowany w fazie operacyjnej** jest to dochód wygenerowany po zakończeniu fazy inwestycyjnej, czyli uzyskiwany w fazie eksploatacji inwestycji, rozumiany jako wpływy środków pieniężnych z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników za towary lub usługi zapewniane przez daną operację, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury (sprzedaż biletów, wynajem pomieszczeń), sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi, pomniejszone o wszelkie koszty operacyjne i koszty odtworzenia wyposażenia krótkotrwałego poniesione w okresie odniesienia.
2. **Okres odniesienia** powinien odzwierciedlać okres życia ekonomicznego projektu planowanego do dofinansowania z RPO WZ, czyli obejmować zarówno fazę inwestycyjną, jak i operacyjną. Jako punkt odniesienia przyjmuje się zalecane przez Komisję Europejską referencyjne okresy odniesienia dla poszczególnych sektorów, określone w załączniku nr I do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014 z 3 dnia marca 2014 r. W granicach przedziałów ww. okresów IZ RPO WZ wyznaczyła okresy referencyjne obowiązujące w ramach RPO WZ, które zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Sektor	Okres odniesienia obowiązujący w ramach RPO WZ (w latach)
Kolej	30
Zaopatrzenie w wodę i usługi sanitarne	30

Drogi	25
Gospodarowanie odpadami	25
Porty i porty lotnicze	25
Transport miejski	30*
Energia	25
Badania i innowacje	15
Infrastruktura biznesu	15
Pozostałe sektory	15

* - w przypadku projektów polegających na zakupie taboru rekomendowany okres odniesienia może wynieść 8 lat

3. Do dochodu wygenerowanego w fazie operacyjnej zalicza się także oszczędności kosztów działalności osiągnięte przez operację, chyba że są one skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji na działalność (patrz: definicja oszczędności kosztów operacyjnych).

Rozdział 3 Charakterystyka projektów generujących dochód

1. Projekt generujący dochód jest to projekt, który generuje w fazie operacyjnej dochód (o którym mowa w punkcie 1 podrozdziału 2.2) – po zamknięciu fazy inwestycyjnej.
2. Zgodnie z art. 61 ust. 7 oraz art. 61 ust. 8 rozporządzenia ogólnego do kategorii **projektów generujących dochód nie zalicza się:**
 - 1) operacji, których całkowity kwalifikowalny koszt przed zastosowaniem art. 61 ust. 1-6 rozporządzenia ogólnego nie przekracza 1 mln euro,
 - 2) operacji, dla których wydatki publiczne przyjmują postać kwot ryczałtowych lub standardowych stawek jednostkowych,
 - 3) operacji, dla których wsparcie w ramach programu stanowi:
 - a) pomoc de minimis,
 - b) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla MŚP, gdy stosuje się limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy państwa,
 - c) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy państwa (pomocy publicznej).
3. Projekty wskazane w punkcie 2.3) niniejszego rozdziału mogą być uznane za projekty generujące dochód w przypadku gdy przepisy krajowe tak stanowią.
4. Projektem generującym dochód może być także projekt, którego całkowity koszt kwalifikowalny nie przekracza progu 1 mln euro, o ile IZ RPO WZ zawrze go w priorytecie lub działaniu RPO WZ, dla którego maksymalny poziom dofinansowania został ustalony przy zastosowaniu metody zryczałtowanych procentowych stawek dochodów.
5. W celu ustalenia, czy całkowity koszt kwalifikowalny danego projektu przekracza próg 1 mln euro, należy zastosować kurs wymiany euro/zł, stanowiący średnią arytmetyczną kursów średnioważonych walut obcych w złotych publikowanych przez Narodowy Bank Polski, z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. Miesięczny kurs euro/zł jest publikowany na stronie

http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/arch_a.html w tabeli *Kursy średnioważone walut obcych w złotych (Tabela A)*.

3.1 Wyłączenie z kategorii projektów generujących dochód wynikające z art. 61 ust. 8 lit. c

1. Wyłączenie o którym mowa w punkcie 2.3 c) niniejszego rozdziału (wynikające z art. 61 ust. 8 lit. c) będzie miało zastosowanie zwłaszcza dla realizacji projektów przez podmioty inne niż MŚP, jeżeli dokonana zostałaby indywidualna weryfikacja potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy, gdy wielkość pomocy obliczana będzie jako różnica między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji.
2. W przypadku wnioskowania o dofinansowanie noszące znamiona pomocy publicznej na realizację projektu, co do zasady wnioskodawca nie jest zwolniony z obowiązku identyfikacji projektu pod kątem generowania dochodu oraz konieczności ustalania wartości dofinansowania w oparciu o metodę luki w finansowaniu czy też metodę zryczałtowanych procentowych stawek dochodów. Z tego obowiązku zwolnieni są jednak wnioskodawcy, którzy dokonają indywidualnej weryfikacji potrzeb w zakresie finansowania, o której mowa w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego. Jednakże każdy przypadek występowania pomocy należy ocenić indywidualnie pod kątem tego, czy wpisuje się w sytuację opisaną w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego. Jakakolwiek forma pomocy publicznej, w przypadku której konieczne jest indywidualne zbadanie potrzeb w zakresie finansowania będzie spełniała przedmiotowy warunek, o ile wymóg takiego badania wynika wprost z przepisów w zakresie pomocy publicznej. Komisja Europejska wskazała, które z powyższych form pomocy publicznej korzystają z wyłączenia wskazanego w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego, a które nie. Poniższa tabela prezentuje przedmiotowe stanowisko Komisji Europejskiej. Stosując poniższą tabelę należy mieć na uwadze, że Komisja Europejska wskazała precyzyjnie podstawę udzielenia pomocy wskazując na poszczególne ustępy w ramach artykułów. Oznacza to przykładowo, że jeśli pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną udzielana jest na podstawie art. 55 ust. 10 rozporządzenia 651/2014, wtedy korzysta z wyłączenia, o którym mowa w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego, a mechanizm tam opisany stanowi indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania. Jednakże inna pomoc udzielana na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną przy której nie stosuje się mechanizmu z ust. 10 art. 55 rozporządzenia 651/2014 nie będzie korzystała z wyłączenia o którym mowa w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego i poniższej tabeli.

Lp.	Artykuł rozporządzenia nr 651/2014	Nazwa formy pomocy	Czy korzysta z wyłączenia wskazanego w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego?
1.	36 ust. 5	Pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku	NIE

		norm unijnych	
2.	37 ust. 3	Pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych	NIE
3.	38 ust. 3	Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	NIE
4.	40 ust. 4	Pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji	NIE
5.	41 ust. 6	Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	NIE
6.	46 ust. 2	Pomoc inwestycyjna na zakład produkcyjny w ramach efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych i chłodniczych	NIE
7.	46 ust. 6	Pomoc inwestycyjna na sieci dystrybucji w ramach efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych i chłodniczych	TAK
8.	47 ust. 7	Pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów	NIE
9.	48 ust. 5	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	TAK
10.	53 ust. 6	Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego	TAK
11.	55 ust. 10	Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną	TAK
12.	56 ust. 6	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	TAK

3. Odnosząc się do pomocy publicznej udzielanej w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej, należy stwierdzić, że rozporządzenie nr 651/2014 nie przewiduje mechanizmu, który można uznać za formę indywidualnej weryfikacji potrzeb w zakresie finansowania.

3.2 Kategorie projektów generujących dochód oraz metody określania wysokości dofinansowania

1. W art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 wyróżniono **dwie kategorie projektów generujących dochód**:

1) **projekty, dla których istnieje możliwość obiektywnego określenia przychodu z wyprzedzeniem (art. 61 ust. 1-5).**

Dla tych projektów istnieją wystarczające dane oraz doświadczenie wynikające z realizacji podobnych inwestycji, umożliwiające oszacowanie dwóch głównych czynników mających wpływ na wysokość przychodu generowanego przez te projekty, tzn. wielkości popytu na dobra lub usługi dostarczane przez projekt oraz stosowanych za ich udostępnienie taryf. Wysokość dofinansowania wspólnotowego dla projektów tego typu ustalana jest przy zastosowaniu metody luki w finansowaniu lub metody zryczałtowanych stawek procentowych dochodów.

Każdorazowo IZ RPO WZ określi w regulaminie konkursu/naboru czy wartość dofinansowania projektu generującego dochód ustalana jest przy zastosowaniu metody luki w finansowaniu czy metody zryczałtowanych stawek procentowych dochodów.

2) projekty, dla których nie można obiektywnie określić przychodu z wyprzedzeniem (art. 61 ust. 6).

W przypadku tej kategorii projektów, z celów projektu i założeń wnioskodawcy wynika, że projekt będzie generował przychody w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, jednak wnioskodawca nie jest w stanie ich obiektywnie określić. Projekty te należy zatem traktować jako projekty potencjalnie generujące dochód, w związku z czym muszą one zostać objęte monitorowaniem generowanego dochodu. Główną przyczyną uniemożliwiającą określenie przychodu na etapie wniosku o dofinansowanie (ex ante) jest najczęściej innowacyjny charakter realizowanego projektu, pociągający za sobą brak danych bądź wcześniejszego doświadczenia z projektów podobnego rodzaju, które pozwoliłyby na wiarygodne oszacowanie popytu na dobra i usługi dostarczane przez projekt (popyt w tym przypadku generowany jest przez samą innowację). Dla tej kategorii projektów generujących dochód, dofinansowanie ze środków UE ustalane jest przy zastosowaniu poziomu dofinansowania określonego dla danego priorytetu/działania z zastrzeżeniem, że dochód wygenerowany w okresie trzech lat od zakończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej) lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, który z terminów nastąpi wcześniej, podlega zwrotowi przez beneficjenta oraz jest odliczany od wydatków deklarowanych Komisji Europejskiej. Przedmiotowego odliczenia należy dokonać niezależnie od tego, w jakiej fazie wdrażania projektu dochód ten został wygenerowany (inwestycyjnej czy operacyjnej). Dotyczy to także dochodów inwestycyjnych.

3.2.1 Metoda luki w finansowaniu

1. Metoda luki w finansowaniu opiera się na analizie finansowej stanowiącej podstawę do wyliczenia wartości wskaźnika luki w finansowaniu, umożliwiającego oszacowanie wysokości dofinansowania z RPO WZ dla projektów generujących dochód.
2. Obliczenie wysokości dofinansowania dla projektów generujących dochód w oparciu o metodę luki w finansowaniu składa się z następujących etapów:
 - 1) wyliczenie kosztu kwalifikowalnego projektu w oparciu o kosztorys – EC,
 - 2) wyliczenie wskaźnika luki w finansowaniu – R,
 - 3) wyliczenie kosztów kwalifikowalnych skorygowanych o wskaźnik luki w finansowaniu - EC_R ,
 - 4) wyliczenie (maksymalnej możliwej) dotacji UE – Dotacja UE.
3. Podstawę oraz szczegółowy sposób stosowania mechanizmu luki w finansowaniu określa dokument MRiF *Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych*. Prowadząc analizę należy również brać pod uwagę zapisy regulaminu konkursu/naboru.

3.2.2 Metoda zryczałtowanych procentowych stawek dochodów określonych w danym sektorze lub podsektorze

1. Dla projektów z wybranych sektorów lub podsektorów wprowadzone zostały zryczałtowane procentowe stawki dochodów, tzn. przyjęto, że projekty należące do danego typu, sektora

lub podsektora generują określony poziom dochodów, a co za tym idzie, występuje w nich z góry określony poziom luki w finansowaniu.

Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym *Określenie stawek zryczałtowanych dla projektów generujących dochód* przedstawia się następująco:

Lp.	Sektor	Stawki zryczałtowane
1.	Drogi	30 %
2.	Koleje	20 %
3.	Transport miejski	20 %
4.	Gospodarka wodna	25 %
5.	Odpady stałe	20 %

Ponadto zgodnie z rozporządzeniem nr 2015/1516 dla operacji w sektorze *badania, rozwoju i innowacji* określono stawkę zryczałtowaną w wysokości 20%.

2. Obliczenie wartości dofinansowania dla projektu w oparciu o wskaźnik luki w finansowaniu (R), który wynikać będzie z przyjętej w danym sektorze lub podsektorze zryczałtowanej procentowej stawki dochodów składa się z następujących etapów:
 - 1) ustalenie wysokości zryczałtowanej procentowej stawki dochodów określonej w rozporządzeniu ogólnym lub akcie delegowanym KE – **FR**,
 - 2) wyliczenie, w oparciu o stawkę zryczałtowaną, wskaźnika luki w finansowaniu – R ,
 - 3) wyliczenie kosztów kwalifikowanych skorygowanych o wskaźnik luki w finansowaniu - EC_R
 - 4) wyliczenie (maksymalnej możliwej) dotacji UE – **Dotacja UE**.
3. Podstawę oraz szczegółowy sposób stosowania metody zryczałtowanych procentowych stawek dochodów określają Wytyczne MRiF. Prowadząc analizę należy również brać pod uwagę zapisy regulaminu konkursu/naboru.

3.2.3 Informacje dodatkowe

1. Transfery na rzecz projektu z krajowego systemu ubezpieczeń (np. z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ)) mogą zostać uznane za przychód w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia ogólnego tylko w przypadku, gdy stanowią odpłatność za usługę wyświadczoną bezpośrednio na rzecz podmiotu przekazującego transfer. Na przykład w przypadku transferu z NFZ taka sytuacja będzie miała miejsce gdy przykładowo, w ramach projektu na rzecz funduszu świadczone są usługi o charakterze badawczym (w zakresie statystyki). Przychodu nie stanowią natomiast takie transfery, które są przekazywane przez fundusz na rzecz projektu w zamian za usługi medyczne świadczone na rzecz pacjentów opłacających odpowiednią składkę zdrowotną.
2. Dopłat do biletów ulgowych (np. komunikacji miejskiej) ze środków publicznych nie należy traktować jako przychód w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, ponieważ instytucja przekazująca je na rzecz beneficjenta projektu nie jest bezpośrednim użytkownikiem usług zapewnianych przez projekt.

Rozdział 4 Monitorowanie dochodu

1. Beneficjent zobowiązany jest do wykazywania oraz monitorowania dochodów, o których mowa w *Rozdziale 2* zgodnie z niniejszymi Zasadami.
2. Procedura wykazywania oraz monitorowania dochodu zależna jest od metody, w oparciu o którą ustalony został poziom dofinansowania dla projektu na etapie składania dokumentacji aplikacyjnej.
3. W odniesieniu do projektów generujących dochód, w przypadku których poziom dofinansowania określono w oparciu o **metodę luki w finansowaniu**:
 - 1) monitorowanie dochodu stosuje się jedynie w odniesieniu do fazy inwestycyjnej projektu,
 - 2) dochód uzyskany w fazie inwestycyjnej, pochodzący ze źródeł nieuwzględnionych przy sporządzaniu analizy finansowej na potrzeby ustalenia poziomu dofinansowania danego projektu, odejmuje się od kwalifikowalnych wydatków projektu, nie później niż we wniosku o płatność końcową, z zastrzeżeniem, iż – zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego – nie wszystkie przychody beneficjenta będą mogły zostać zakwalifikowane jako dochód,
 - 3) nie ma konieczności monitorowania dochodu tego typu projektów w fazie operacyjnej. Wyłączenie to odnosi się zarówno do sytuacji, gdy faktycznie generowane dochody odbiegają od przyjętych założeń, jak również do przypadku pojawienia się nowych źródeł dochodów nie uwzględnionych w analizie finansowej lub istotnych zmian w polityce taryfowej stosowanej w projekcie,
 - 4) jeżeli zostanie wykazane (np. w wyniku przeprowadzenia kontroli trwałości projektu), iż beneficjent na etapie analizy finansowej, w celu zmaksymalizowania dotacji UE, celowo nie doszacował dochodu generowanego przez projekt w fazie operacyjnej lub celowo przeszacował koszty inwestycyjne projektu, sytuację taką można traktować jako nieprawidłowość, do której zastosowanie będą miały art. 143 i nast. rozporządzenia ogólnego. Podobnie należy potraktować sytuację wykrycia przez kontrolę nieodjętego od wydatków kwalifikowalnych dochodu wygenerowanego w fazie inwestycyjnej, o ile wykrycie nastąpiło po złożeniu wniosku o płatność końcową,
 - 5) w przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
4. W przypadku projektów generujących dochód, dla których poziom dofinansowania określono poprzez zastosowanie **zryczałtowanych procentowych stawek dochodów** całość dochodów wygenerowanych w czasie realizacji (w fazie inwestycyjnej) i po ukończeniu danej operacji (w fazie operacyjnej) uznaje się za uwzględnione poprzez zastosowanie stawki zryczałtowanej, wobec czego dochód nie jest monitorowany.
5. W odniesieniu do **projektów generujących dochód, dla których nie można obiektywnie określić przychodu z wyprzedzeniem**:
 - 1) należy objąć procedurą monitorowania dochody generowane w fazie operacyjnej i inwestycyjnej,

- 2) dochód wygenerowany w okresie od rozpoczęcia realizacji do 3 lat od zakończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej) lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia Programu, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej, należy odliczyć od wydatków deklarowanych Komisji. Przedmiotowego odliczenia należy dokonać niezależnie od tego, w jakiej fazie wdrażania projektu dochód ten został wygenerowany (inwestycyjnej czy operacyjnej). Dotyczy to także dochodów inwestycyjnych,
 - 3) wymiar dochodu podlegającego zwrotowi powinien być proporcjonalny do udziału kosztów kwalifikowalnych w kosztach całkowitych inwestycji oraz do udziału współfinansowania z RPO WZ w kosztach kwalifikowalnych,
 - 4) w przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany *pro rata* do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji,
 - 5) odliczeniu podlega rzeczywista, niezdyskontowana wartość dochodu.
6. W ramach projektów generujących dochód **wyłącznie podczas wdrażania** (wyłącznie w fazie inwestycyjnej), tj. spełniających warunki określone w art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego:
- 1) kwalifikowalne wydatki są pomniejszane o dochód uzyskany w fazie inwestycyjnej, nie później niż w momencie złożenia przez beneficjenta wniosku o płatność końcową, z zastrzeżeniem, iż – zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego – nie wszystkie przychody beneficjenta będą mogły zostać zakwalifikowane jako dochód,
 - 2) jeśli dochód projektu zostanie zidentyfikowany na etapie uniemożliwiającym pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych podlegających refundacji, dochód ten podlega zwrotowi przez beneficjenta,
 - 3) w przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany *pro rata* do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztów inwestycji.

4.1 Monitorowanie dochodu w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Beneficjenci projektów, dla których nie można było określić przychodów z wyprzedzeniem zobowiązani są do informowania IZ RPO WZ o przychodach oraz kosztach związanych z funkcjonowaniem projektu w podziale na poszczególne źródła.
2. Beneficjenci powinni przekazywać ww. informacje monitorujące projekt raz w roku, w terminie określonym przez IZ RPO WZ w formie tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.
3. Pierwsza informacja monitorująca powinna zostać przekazana w roku następującym po roku powstania pierwszych przychodów lub kosztów.
4. W oparciu o informacje uzyskane w trakcie monitoringu IZ RPO WZ weryfikuje, czy projekt generuje dochód w myśl art. 61 Rozporządzenia ogólnego, tj. czy bieżąca wartość rzeczywistych

przychodów w rozumieniu art. 61 ust. 1 Rozporządzenia ogólnego przewyższa bieżącą wartość rzeczywistych kosztów projektu. Poprawność kalkulacji kosztów projektu oraz rzetelność rejestrowania przychodów będą weryfikowane przez IZ RPO WZ.

4.1.1 Kalkulacja kosztów w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Koszty (w szczególności w projektach B+R) dzielą się na:

- koszty realizacji projektu czyli wszystkie koszty niezbędne do realizowania projektu (m.in. koszty personelu, aparatury i sprzętu, budynków i gruntów, badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów, dodatkowe koszty ogólne i inne koszty operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i podobnych produktów);
- koszty operacyjne, czyli wszystkie koszty związane z bieżącą działalnością i eksploatacją aktywów wytworzonych w ramach projektu.

2. Koszty operacyjne definiowane są jako wydatki pieniężne niemające charakteru inwestycyjnego, przeznaczone na bieżącą działalność i eksploatację aktywów wytworzonych w ramach projektu.

Koszty te obejmują:

- koszty eksploatacji i utrzymania (wynagrodzenia, materiały, usługi, media),
- koszty administracyjne i ogólne,
- koszty związane ze sprzedażą i dystrybucją (w tym koszty poniesione w związku z procesem komercjalizacji np. wycena wartości niematerialnych i prawnych),
- nakłady odtworzeniowe,
- zmiany w kapitale obrotowym netto¹,
- podatki dochodowe i inne podatki bezpośrednie, jeżeli stanowią rzeczywisty wydatek beneficjenta.

W kalkulacji kosztów operacyjnych nie bierze się pod uwagę pozycji niepowodujących wydatku pieniężnego, nawet jeśli są to pozycje zwykle włączone do rachunku przedsiębiorstwa (bilans oraz rachunek zysków i strat), tj.:

- amortyzacji,
- rezerw na nieprzewidziane wydatki, kosztów kapitałowych (np. odsetki od kredytów).

3. Beneficjent powinien rejestrować przedmiotowe koszty, rzetelnie wyliczając wartości związane z prowadzeniem projektu. Koszty należy dokumentować za pomocą faktur lub równoważnych dokumentów księgowych. W przypadku kosztów ponoszonych przez beneficjenta na rzecz całej jednostki, a związanych z projektem w niewielkim stopniu (media, koszty administracyjne) należy dokonać wyliczenia miarodajnego współczynnika rozliczania (w proporcji odpowiadającej rzeczywistemu podziałowi innej kategorii kosztowej, dla której jest możliwy dokładny podział, np. kosztów płac) lub określenia wartości ryczałtowej danego rodzaju kosztów.

4. Koszty operacyjne ponoszone są niekiedy już w trakcie realizacji projektu i ich wartość powinna zostać uwzględniona przy wyliczaniu kwoty dochodu. Wszystkie koszty związane z utrzymaniem

¹ Jako zmiany w kapitale obrotowym netto należy rozumieć zmiany w wysokości zapasów, należności krótkoterminowych oraz zobowiązań krótkoterminowych bezpośrednio związane z eksploatacją projektu.

trwałości projektu powinny zostać uwzględnione przy wyliczaniu kwoty dochodu, w tym koszty związane z utrzymaniem nowych miejsc pracy (EPC), nowych etatów badawczych, koszty rozpowszechniania wiedzy uzyskanej w wyniku badań.

4.1.2 Metodyka wyliczenia dochodu w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Dochód generowany przez projekt oznacza różnicę pomiędzy przychodami wygenerowanymi w ramach projektu, a rzeczywistymi kosztami ponoszonymi w trakcie realizacji i w okresie 3 lat po ukończeniu operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu):

$$\text{dochód} = \text{suma przychodów} - \text{suma kosztów}$$

2. Przedstawione wyliczenie powinno być dokonane w skali całego projektu. Beneficjent rejestruje wszystkie przychody w projekcie, a następnie od ich sumy odejmuje sumę wszystkich kosztów projektu. Nie dokonuje się zatem opisanego działania za każdym razem kiedy uzyskany zostanie przychód - obliczenia należy dokonywać dla każdego roku realizacji i w okresie 3 lat od operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu) przy pomocy tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.
3. Po upływie okresu 3 lat od ukończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu), IZ RPO WZ sporządza raport podsumowujący dochód uzyskany w projekcie. Przed wyliczeniem całkowitej kwoty dochodu, wartości przedstawiane corocznie przez beneficjenta w informacji na temat przychodów i kosztów zostaną zaktualizowane do wartości bieżącej w okresie realizacji projektu i w okresie trwałości projektu.

4.1.3 Zasady postępowania z dochodem wygenerowanym, w projektach dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Zwrotowi do IZ RPO WZ podlega kumulatywny dochód wygenerowany w okresie realizacji i w okresie do 3 lat po ukończeniu operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu).
2. Po upływie 3 lat od zakończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu) IZ RPO WZ na podstawie przedstawianych corocznie przez beneficjentów danych sporządza raport podsumowujący dochód wygenerowany w ramach projektu i określa kwotę podlegającą zwrotowi. Na tej podstawie IZ RPO WZ zwraca się do beneficjenta z wezwaniem do zwrotu środków (od środków przypadających do zwrotu z tytułu dochodu uzyskanego w projekcie nie nalicza się odsetek). Zwrotów dokonuje się do wysokości dofinansowania udzielonego na daną operację.

4.2 Zmiany dochodowości projektów

1. Beneficjent zobowiązany jest do niezwłocznego informowania IZ RPO WZ o zmianach w dochodowości projektu w stosunku do założeń, które były przyjmowane na etapie identyfikacji projektu jako generującego bądź niegenerującego dochód.

2. Każda zmiana w zakresie dochodowości danego projektu oceniana jest indywidualnie przez IZ RPO WZ.

4.2.1 Weryfikacja zmian dochodowości w projektach generujących dochód

1. Należy ustalić, czy w przypadku zmiany dochodów w projekcie nie mamy do czynienia z wystąpieniem sytuacji, o której mowa w art. 71 ust. 1 lit. c rozporządzenia 1303/2013, tzn. istotnej zmiany wpływającej na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów (zasady trwałości).
2. O ile beneficjent dostarczy odpowiednie uzasadnienie wprowadzonych modyfikacji w sytuacjach:
 - zmiany w polityce taryfowej polegającej na podwyższeniu opłat za świadczone usługi wynikających z przyczyn obiektywnych i niezależnych od beneficjenta (np. z sytuacji gospodarczej, bądź nowych uregulowań prawnych),
 - zmiany polityki taryfowej wynikającej z potrzeby zachowania trwałości finansowej danego projektu,można przyjąć, że nie doszło do naruszenia trwałości.
3. W przypadku pojawienia się nowego źródła dochodu lub wystąpienia zmiany w polityce taryfowej projektów generujących dochód po ukończeniu, w których wartość dofinansowania została ustalona w oparciu o metodę luki w finansowaniu, konieczne może się okazać dokonanie ponownego obliczenia luki w finansowaniu.
4. Podejście o którym mowa w punkcie 3 znajdzie zastosowanie w sytuacji, gdy pojawienie się nowego źródła dochodu lub zmiana w polityce taryfowej w istotny sposób zmienia charakter projektu, jego cele lub warunki wdrażania, a co za tym idzie narusza zasadę trwałości projektu.
5. Jeżeli zostanie wykazane (np. w wyniku przeprowadzenia kontroli trwałości projektu), że beneficjent na etapie analizy finansowej, w celu zmaksymalizowania dotacji UE, celowo nie doszacował dochodu generowanego przez projekt w fazie operacyjnej lub celowo przeszacował koszty inwestycji projektu, sytuacja taka może zostać potraktowana jako nieprawidłowość, do której zastosowanie będą miały art. 143 i nast. Rozporządzenia nr 1303/2013.

4.2.2 Weryfikacja zmian dochodowości w projektach niegenerujących dochodu

1. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania IZ RPO WZ o wystąpieniu dochodu w fazie operacyjnej, który nie był brany pod uwagę na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Wynika to z faktu, iż wygenerowanie dochodu może się wiązać z naruszeniem zasad trwałości projektu. Taka sytuacja może mieć miejsce wówczas, gdy dochód zostanie wygenerowany w następstwie istotnej zmiany wpływającej na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów (patrz art. 71 ust. 1 lit. c rozporządzenia 1303/2013).

2. Zgłoszeniu powinien podlegać przede wszystkim taki dochód, którego wystąpienie sprawi, że dany projekt wejdzie w reżim art. 61 rozporządzenia 1303/2013.
3. W sytuacji, kiedy w projekcie pojawi się przychód, który został uwzględniony na etapie wniosku o dofinansowanie, jednakże ze sporządzonej projekcji finansowej wynika, że nie będzie on przewyższał kosztów operacyjnych projektu w przyjętym okresie odniesienia, w projekcie nie wystąpi dochód, a zatem przedsięwzięcie to nie stanowi operacji generującej dochód.
4. W sytuacji, kiedy w projekcie wystąpi dochód (przychody będą przewyższały koszty) jednakże koszty kwalifikowalne projektu nie przekroczą 1 mln euro, przedsięwzięcie nie będzie stanowiło projektu generującego dochód.
5. W przypadku, gdy w projekcie, który na etapie składania wniosku o dofinansowanie nie zakładał pobierania opłat od użytkowników za usługi świadczone w ramach projektu, na etapie operacyjności pojawią się tego rodzaju opłaty, należy przyjąć, że mamy do czynienia ze zmianą, o której mowa w art. 71 ust. 1 lit. c rozporządzenia 1303/2013, gdyż wprowadzenie odpłatności za usługi w istotny sposób wpływa na charakter projektu.
6. W przypadku, o którym mowa w punkcie 2 należy przeprowadzić analizę, która ustali, czy w świetle nowych okoliczności nadal jest uzasadnione udzielenie projektowi dofinansowania z RPO WZ w ustalonej pierwotnie wartości.
Należy zweryfikować przede wszystkim czy wartości wskaźników finansowych (FNPV, FRR) nadal wskazują, że projekt powinien uzyskać dofinansowanie z UE.
7. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania o sytuacjach wystąpienia dochodu mogących mieć wpływ na ryzyko wystąpienia pomocy publicznej w projekcie.
8. W przypadku przekazania przez beneficjenta informacji o wystąpieniu dochodu w projekcie, konieczne może okazać się dokonanie ponownego obliczenia wartości dofinansowania, biorąc pod uwagę zarówno dochód już wygenerowany, jak i szacunki co do dochodu, jaki projekt może wygenerować w przyszłości. W takiej sytuacji zastosowanie będzie miała jedna z metod obliczenia wartości dofinansowania wskazanych w art. 61 rozporządzenia 1303/2013 (metoda luki w finansowaniu, metoda zryczałtowanych procentowych stawek dochodów lub metoda właściwa dla projektów, w przypadku których nie ma możliwości obiektywnego określenia przychodu z wyprzedzeniem).
9. Jeżeli zostanie wykazane (np. w wyniku przeprowadzenia kontroli trwałości projektu), że beneficjent na etapie analizy finansowej, w celu zmaksymalizowania dotacji UE, celowo nie doszacował dochodu generowanego przez projekt w fazie operacyjnej lub celowo przeszacował koszty inwestycji projektu, sytuacja taka może zostać potraktowana jako nieprawidłowość, do której zastosowanie będą miały art. 143 i nast. Rozporządzenia nr 1303/2013.

Rozdział 5 Monitorowanie kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów generujących dochód

1. Beneficjent zobowiązany jest do monitorowania zmian kosztów kwalifikowalnych w ramach projektu generującego dochód.
2. W ramach procedury monitorowania kosztów kwalifikowalnych w projektach generujących dochód, o których mowa w art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 Beneficjent zobowiązany jest do bieżącego przekazywania IZ RPO WZ informacji na temat tego, czy do momentu złożenia wniosku o płatność końcową w ramach projektu generującego dochód zmieniły się koszty kwalifikowalne (EC).
3. Mając na uwadze dynamiczny charakter zmian budżetów projektów IZ RPO WZ może dokonać ostatecznego ustalenia kosztów kwalifikowalnych na potrzeby prowadzonego monitoringu przed zatwierdzeniem wniosku o płatność końcową.

5.1 Zasady i tryb ponownego wyliczania kwoty dofinansowania w projekcie

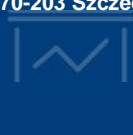
1. W przypadku wystąpienia sytuacji zmiany kosztów kwalifikowalnych w ramach projektów generujących dochód IZ RPO WZ może zobowiązać beneficjenta do:
 - 1) ponownego obliczenia wysokości dofinansowania na zasadach określonych w punkcie 3.2.1 *Metoda luki w finansowaniu* albo
 - 2) ponownego obliczenia wysokości dofinansowania zgodnie ze wzorem:
$$\text{Dotacja UE} = \text{EC} \cdot \text{R} \cdot \text{Max CRpa}$$
gdzie: EC – całkowite koszty kwalifikowalne (niezdyskontowane);
R - wskaźnik luki w finansowaniu obliczony na etapie składania wniosku o dofinansowanie (zarówno metodą tradycyjną, jak również przy wykorzystaniu stawki zryczałtowanej);
Max CRpa - maksymalny poziom dofinansowania określony w ramach regulaminu konkursu/naboru,
2. Z RPO WZ skieruje do beneficjenta zobowiązanie, o którym mowa powyżej, co do zasady przed zatwierdzeniem wniosku o płatność końcową po ustaleniu ostatecznych całkowitych wydatków kwalifikowalnych. Nie oznacza to, że zobowiązanie takie nie może być skierowane do beneficjenta na wcześniejszym etapie lub po ostatecznym rozliczeniu projektu.
3. Jeżeli oprócz sytuacji zmiany kosztów kwalifikowalnych wystąpi również jedna z okoliczności, o których mowa w rozdziale 4 niniejszych *Zasad*, do określenia nowej wysokości dofinansowania będzie miał zastosowanie odpowiednio i rozdział 4.

Załącznik nr 1 Tabela monitorowania dochodu w ramach projektów dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

Nazwa beneficjenta:			
Numer projektu:			
Tytuł projektu:			
Data zakończenia realizacji projektu:			
Wartość wydatków niekwalifikowalnych:			
Wartość wydatków kwalifikowalnych:			
Wartość dofinansowania:			
PRZYCHODY WYGENEROWANE W PROJEKCIE WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA w roku.....		KOSZTY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ i FUNKCJONOWANIEM PROJEKTU w roku.....	
Źródło przychodu	Wartość (zł)	Kategoria kosztów	Wartość (zł)
Razem:		Razem:	
Różnica pomiędzy przychodami a kosztami (uzyskany dochód) na dzień			

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego
ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 30
70-203 Szczecin

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Pomorze Zachodnie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

